

POGOVOR S POLONCO KOVAČ*

Ko izideš v zbirki Sončnica, si »klasik«. Kakšne občutke vam vzbuja uvrstitev na Parnas (sodobnega) slovenskega pripovedništva za mladino?

Malo sem v zadregi.

Kdo je za vas klasik slovenske mladinske književnosti, še posebej pripovedništva?

Klasik pomeni tudi izvrsten, kajne? In ostati mora zanimiv za več generacij, večplastna zgodba naj ima več sporočil. Mislim, da France Bevk v mnogih delih kar prestane to preizkušnjo.

Kateri slovenski mladinski pripovednik vam je najljubši?

Kar nekaj jih je, tako da bi težko rekla, kateri je »naj«. Bevka sem imela kot otrok zelo rada, še posebej knjige *Gri-varjevi otroci* in *Lukec in njegov škorec*, pri *Pastircih* pa sem se počutila hudo ne-lagodno. *Ptički brez gnezda* Milčinskega, *Spomini* Janka Mlakarja in *Bobri* Janeza Jalna so bile knjige, ki sem jih rada pre-birala in vlačila s seboj na vse počitnice. Ker pa s tako imenovano odraslostjo ni-sem nehala prebirati mladinskih knjig, mi je ljubih tudi kar nekaj sodobnikov.

Imate med slovenskimi pripovedniki za mladino kakšno vzornico ali vzornika?

Vzorniki pa niso ravno moja močna

stran, ne pri pisanju, ne pri čem drugem. Seveda mi je veliko ljudi všeč in veliko jih občudujem, napisanih je bilo na ku-pe čudovitih knjig, ampak niti na kraj pameti mi ne seže, da bi skušala sama kaj podobnega. Hudo naporno mora biti, če se ženeš za kakšnim vzorom in ne presodiš svojih zmožnosti in želja. Na svetu smo vsi, čriček v luknjici, slavček na veji, žaba v mlaki in pujs pri koritu. In tako je tudi prav. Če sem vaše vprašanje prav razumela.

Se spomnite naslova prvega literarnega dela, ki ste ga samostojno prebrali?

Iz otroštva se spomnim dveh dogodkov, ki sta bila zame zelo pomembna. Prvi je bil, ko sem toliko zrasla, da sem lahko sama odprla pipo in pila vodo po mili volji. Drugi pa, ko sem prebrala svojo prvo knji-go. To je bila *Mojca Pokrajculja* in prav dobro se spomnim, kako sem se mučila z njo in hodila spraševati mamo, »če gleda trebušček noter, je to b ali d?«. Pa tudi srečnega občutka, ki me je obšel, da mi zdaj ne bo treba prosjačiti odraslih, naj mi berejo. Odrasli so imeli namreč tudi v moj-jih mladih letih vedno veliko dela. Ampak nobena sreča ni popolna, doma smo imeli veliko nemških slikanic in pravljicnih knjig. Pa sem spet prosjačila, dokler se nisem prav kmalu naučila nemško.

* Besedilo je izšlo v knjigi Polonce Kovač *Zverinice od A do Ž*, Izbrane zgodbe za otroke, s katero je založba Mladinska knjiga letos počastila avtoričino 70-letnico.

Bralno slo ste začutili že zelo zgodaj. Kje so bili v otroštvu in v zgodnjih najstniških letih vaši najljubši bralni kotički?

Pozimi klasika – v dnevni sobi za pečjo. Samo tam je bilo bolj malo miru, zato sem pa hudo uživala poleti, ko sem se lahko s knjigo izgubila na vrt. Vrt smo imeli res ogromen, danes na njem stojijo štiri hiše, pa še ga je nekaj ostalo. Na koncu vrta so rasle velike vrbe žalujke z zelo pripravnimi rogovilami in tam gori sem presedela mnogo srečnih ur. Včasih sem kakšno knjigo tam tudi pozabila. Finžgarjeva zbrana dela, vezana v platno in z usnjenimi hrbti, stojijo danes na knjižni polici mojega sina, knjigi *Pod svobodnim soncem* pa se še vedno pozna, da je pred več kot pol stoletja prenočila na dežju.

Ste kot otrok čutili potrebo, da bi doživljajske užitke ob prebranih delih s kom delili in se pogovarjali o njih?

Zabavne reči že, doma smo se veliko presmejali. Ali pa stvari, ki jih je bilo vredno posnemati. *Babica* Božene Nēmcove mi je bila zelo ljuba knjiga in na silvestrovo smo večkrat ulivali svinec, kot sem prebrala tam. Tisto, kar pa mi je dalo misliti, sem raje obdržala zase in preverjala in primerjala s tem, kar se je godilo okoli mene.

Vaš gospod oče je bil velik ljubitelj in zbiralec knjig: je bila bogata domača knjižnica prvi oziroma pglavilni vir vašega beriva?

Zame je bila pravi zaklad in kar nekaj časa je trajalo, da sem imela vse »pod kontrolo«. Srečo sem imela, da smo imeli poleg svetovnih klasikov in zbirke Modra ptica tudi zbrana dela večine slovenskih pisateljev in tako sem že zelo zgodaj prebrala vsa dela Jurčiča, Tavčarja, Finžgarja, Zofke Kvedrove, Kersnika, Stritarja, še celo Podlimbarskega. Samo Cankarja nisem posebno marala. Mislim, da mi zato slovenščina ne v šoli in ne kasneje

res ni delala težav. Pa še eno knjižnico sem imel na razpolago. Nasproti naše hiše je stanoval ljubezniv slikar France Podrekar, podaril mi je celo vrsto knjig, ki jih je on ilustriral. Najljubša mi je bila *Skok, Cmok in Jokica*. Zgodbe se ne spominjam več, pač pa mi je zaradi tistih ilustracij še danes pri srcu secesija. Tudi on je imel v kleti spravljen zaklad. Ko so se junija pričele počitnice – med šolo mi namreč mama ni dovolila pretiravati z branjem – sem jo mahnila čez cesto in dobila debelo knjigo Karla Maya. Potem pa z njo na konec vrta in na vrbo in ko sem jo prebrala, sem šla spet čez cesto po drugo. Ni jih zmanjkalo do septembra, ko se je začela šola.

Se iz otroštva spominjate kakšne knjigarne ali javne knjižnice v tedanji Ljubljani?

Knjižnice ne, zadoščali sta mi domača in tista čez cesto. Poleg tega sem redko hodila »v mesto«. Tam, kjer stanujem, je bilo v času mojega otroštva, skoraj na kmetih. Od knjigarn pa se spominjam Nove založbe, ki je bila pod današnjimi arkadami nunskega samostana. V Novi založbi sem dobila prekrasno knjigo *Princeska Zvezdana*. Kasneje, že po vojni, me je oče za vsak rojstni dan peljal v knjigarno na koncu Frančiškanske (danes Nazorjeve) ulice in smela sem si izbrati, kar sem hotela. Že takrat sem se (v razočaranje prodajalk) raje odločala za skromne in poceni knjige iz antikvariata, o katerih sem kaj slišala ali brala, in ne za debele in drage uspešnice. Spominjam se, da je oče vedno dodal še kakšno Ulriko, da niso bile gospe prodajalke prehudo razočarane.

Vam je branje pomenilo igro, ste ga doživljali kot del vaše otroške igre, ali ste obe dejavnosti ločevali?

So knjige, ki so kot nalašč za igro, in so knjige, ki so za premislit. Med knjigami, ki so za igro, so spet take, ki se jih igraš

sam kot glavni igralec, in tiste, kjer razdeliš vloge med vse možne igrače. Med prvimi sta bila zame kot nalašč Karl May in Jules Verne, ki ju danes menda ne prebirajo več tako vneto. So pa za gotovo druge knjige te vrste, zadnjič sem namreč skozi okno opazila svojo vnučko, ki se je sama samcata z lokom na hrbtu po vseh štirih plazila okoli vogala. Z igračami, majhnimi steklenimi figuricami, pa sem se rada igrala Sienkiewiczzeve zgodbe. Travnik pod vrbbami je bil stepa, konje sem jim naredila iz želoda in gospod Volodijevski in gospod Zagloba sta odjezdila dogodivščinam nasproti. – Seveda pa sem imela zelo rada knjige za premislit. Te so mi ponavadi pomagale opaziti tudi lepe stvari okoli sebe.

Že zelo zgodaj ste bili kos zajetnim in zahtevnim delom, denimo obsežnim romanom angleškega pisatelja Charlesa Dickensa. Pri katerih letih vas je ta pisatelj, ki kajpada ni »mladinski«, zasvojil za vse življenje?

Dickense smo imeli doma tri: *Davidu Copperfielda*, *Dorritovo najmlajšo* in *Pickwickovce* v prevodu Frana Bradača. Imela sem kakšnih devet ali deset let, ko so me privabile lepe stare angleške

ilustracije v *Davidu Copperfieldu*. Vprašala sem, če si knjigo lahko izposodim. Mama je skomignila z rameni in rekla, da je knjiga pretežka za otroka, da jo bom kmalu vrnila nazaj na polico. Pa je ravno nisem. Seveda sem brala tako, kot bere otrok, izpuščala sem po cela poglavja, ampak koliko je bilo v tej knjigi za premisliti! In koliko zabavnih stvari in kako šegavo povedanih! Čez kakšno leto sem jo spet vzela v roke in odkrila kaj novega in potem spet in spet. Mislim da sem jo do svojega dvajsetega leta vsako leto po enkrat prebrala. Tako se je začela moja ljubezen do Dickensa, svojo vlogo pa je pri tem gotovo igrala tudi prelepa slovenščina, v katero je Oton Župančič mojstrsko prelit ta roman. Kasneje je Mira Mihelič v moje veliko veselje nadaljevala njegovo delo in prevedla kar precej njegovih romanov, ki so še danes, precej obrabljeni, na moji knjižni polici. Vedno pri roki.

Ste že kot otrok brskali tako po mladinski književnosti kakor tudi po literaturi za odrasle?

Brskala sem po vsem, še po gledaliških listih. Sprva sem še spraševala, katero knjigo smem brati, kasneje pa je bila

radovednost prehuda in sem brala vse, četudi na skrivaj. Pa ne vem, če je bilo to ravno tisto pravo. Spominjam se, da me je neka Maupassantova novela tako potrla, da leta in leta nisem marala brati ne samo Maupassanta, ampak sploh nobenega Francoza. No, potem je pa ravno v pravem času prišel *Jean Jaques Christoph* Romaina Rollanda in vse se je spremenilo. Če danes pogledam nazaj, tista novela tudi ni bila tako grozovita in Jean Christoph še malo ne odgovor na vsa vprašanja. Vsako obdobje ima pač svoj pogled in domet.

Celotna zbirka Grimmovih pravljic je na Slovenskem prvič izšla šele v vašem prevodu leta 1995: kdaj ste Grimmove pravljice odkrili kot bralka? So bile to prve pravljice, s katerimi ste se srečali? Najbrž, tega se ne spominjam prav dobro. Grimmove pravljice so bile od nekdaj, čeprav moram reči, da v otroških letih niso bile ravno moje najljubše. Takrat še nisem znala poiskati zrna resnice, ki tiči v vsaki pravljici. Bila sem stvaren otrok in zdelo se mi je mogoče malo preveč naključij in čudežev in junaki preveč enoplastni. Pravi užitek sem doživela z njimi šele pri prevajanju.

Kaj pa danski pravljicar Hans Christian Andersen? Včasih se zazdi, da ob vaših pravljicnih pripovedih začutimo bližino njegovih pisateljskih postopkov: način, kako sredi dogajanja nagovorite bralca, kako pravljичno oživljate najbolj običajne predmete iz realnega družinskega okolja ipd.

Doma smo imeli debelo knjigo Andersenovih pravljic s prekrasnimi ilustracijami Ruth Koser-Michaels, ampak na žalost – nemško in v gotici. Mama mi je vedno prebrala en stavek v nemščini in ga potem povedala po slovensko, ampak tega nikoli ni počela tako dolgo, kot bi si jaz želela. Dobro sem že znala brati, ko je izšel izbor Andersenovih pravljic

v slovenščini, na žalost ne vse tiste, ki so bile v nemški knjigi. Andersen me je osvojil takoj in na mah. Vedel je stvari, za katere se je meni le zdelo, da mogoče take so. Vedel je, da se krstači še sanja ne, kaj si misli in želi Palčica. In da je to tudi ne zanima. Da so kokoši v kurjem dvoru precej neumne in nadvse zadovoljne same s sabo, peti pa ne znajo, še slišati ne znajo pesmice. Dobro zanje, ampak zame niso zanimive. In božično drevesce kljub svojemu blišču konča na podstrehi, je že tako, kaj pa hočemo. Tudi našemu se ni godilo nič bolje. Andersen je vedel, kaj si mislijo živali in kaj si mislijo predmeti. Kakšen domišljav bedak, tisti ovratnik! Gospod iz sosednje ulice, ki je vsenaokrog stresal poklone, mu je bil v mojih očeh večkrat podoben. Andersen je tudi vedel, da so predmeti podobni ljudem, ki jih imajo, in zato imajo tudi s tem povezano življenje. Meni se je vedno zdelo, da si zlata zapestnica želi na lepo roko moje sestre in živo rdeča ruta na črne lase naše Mici. Da ne govorim o stojalu za obleke, ki je bilo sploh moj prijatelj in sem včasih z njim tudi plesala. Andersen je vedel, kako in kaj je s tem. Pa še več. Kadar je napisal, da dežuje, sem dež zaslišala tudi jaz, v sobi so zacvetele vrtnice, zunaj se je vrtinčil sneg – to je bila prava čarovnija. O pisateljskih postopkih pa nisem nikoli razmišljala.

Vaše pravljичne in realistične pripovedi so dogajalno vpete v sodoben prostor in čas, čeprav ste velika poznavalka in oboževalka starejših literarnih obdobj. Kako to?

Poznavalka sem povprečna, ljubiteljica sem pa res, saj so na situ časa ostale le najboljše knjige. Ne mislim pa, da so bili stari časi kaj boljši od naših. Iz knjig starejših obdobj res veliko zveš o takratnem načinu življenja, navadah in predsodkih in prav zanimivo jih je primerjati z našimi. Značaji in odnosi so pa brezčasni.

In čas, v katerem živim, mi je z vsemi svojimi čudaštvi hudo ljub, poleg tega pa edini, ki je na razpolago, da ga v živo gledam in poskušam razumeti. Vse moje zgodbe so nastale iz veselja, da si ta čas lahko ogledujem.

Vaše pripovedi razodevajo prav poseben odnos do živali, ste prava poznavalka pasje »dušek«. So bile živali pomemben del vašega otroštva in zgodnejših najstniških let?

Zelo, bila sem »na ti« z veliko drobnimi bitji. Všeč mi je bilo, kako je čebelica Maja (Bonselsova knjiga je bila tudi ena mojih ljubših) vprašala hrošča Cvetka glede rosne kapljice: »Oprostite, je ta krogla vaša?« Na vrtu sem imela mnogo možnosti opazovati dogodivščine te vrste. Poleg tega so v potočku pod vrbami živel raki. Upala sem si seči v njihovo luknjo, pustiti, da me je rak s kleščami zagrabil za prst in privlekla sem ga na svetlo. Ko sem si natanko ogledala njegove dolge brke, okrogle očke in bleščeči rep, sem ga vrnila v vodo in skobacal se je nazaj v svojo luknjo. Bila sem prepričana, da ni užaljen. Nosila sem jim koščke mesa in potem so se sami prikazali na plano. – Psi, to pa je posebna zgodba. Kar nekaj jih je bilo v mojem življenju, od divjega šarplaninca (ki se je bal majskih hroščev), dobrodušnega bokserja (ki je na sprehodih zbiral kamne in jih v gobcu nosil domov) in nekaj samosvojih jazbečarjev, ki so te znali s svojih pet centimetrov visokih nogic pogledati zviška, pa do psičke, ki je sedaj pri hiši in je absoluten angel med psi. Spominjam pa se, kako me je prizadelo, ko so me prvič peljali v cirkus in sem videla plesati kužke v pisanih oblekicah. Drugi so se smejali, meni pa se je zdela taka žalitev zanje! In potem naletiš na knjigo, kjer je napisano ravno to: »Nastopanje v cirkusu je poniževalno za vsakega razumnega psa.« To je napisal Axel Munthe, in še: »Pes je svetnik. Odkrit in pošten je že

po naravi.« Njegova knjiga *San Michele* mi je bila v najstniških letih tudi hudo pri srcu.

V vaših pripovedih, igrah, informativnih delih in televizijskih scenarijih je veliko iskrivega humorja: ste bili tudi kot otroška bralka naklonjeni vedrini in humorju vseh vrst?

Pa ne samo kot bralka, tudi drugače. Med vojno in po vojni so bili trdi in nevarni časi, ampak živela sem v okolju, ki je kljub skrbem, pomanjkanju in sivini opazilo vedno tudi kakšno smešno stran. In jo znalo tudi zabavno in brez hudobije povedati. Grobih šal nisem nikoli slišala. Spominjam se, kako sta se moj oče in profesor Podrekar hehetala, ko so nekega italijanskemu vojaku v tramvaju odstrigli črni fašistični cof, ki mu je mahal po hrbtu. Kmalu je bil sam v tramvaju (s cofom na tleh), ker so vsi drugi iz strahu izstopili. In zabavnih zgodb o »oblasti« je bilo tudi po vojni dovolj. Imela sem tudi dva zelo duhovita strica, mamina brata, ki sta pogosto hodila na obisk. Tudi v knjigah sem rada iskala vesele in duhovite stvari. Veliko ljudi pravi, da je Andersen žalosten, jaz sem v njem vedno našla polno iskric veselja, pomešanih med resne reči. Tako kot v življenju, se mi je zdelo takrat in se mi še danes. Če pa se znaš posmejati še samemu sebi, si sploh zadel tombolo.

Vam je bila od otroštva naprej kakšna literarna zvrst oziroma kakšen žanr prav posebno pri srcu? So bile to pravljice, pustolovske zgodbe ipd.

Rada sem imela vse. Od pravljic so mi bile hudo všeč kitajske pravljice, kjer so se ljudje spreminjali v oblake, vsaj mislim, da je bilo tako. Na žalost je knjiga izgubljena in nikoli več nisem naletela nanjo. Strašno rada sem imela *Zlati ključek* Alekseja Tolstoja, ki je neka zelo duhovita verzija *Ostržka*. In še *Mati narava pripoveduje*, prirodopisne pravljice, spisal K.

Ewald, slovenski mladini povedal P. H. Tudi ta knjiga je bila izgubljena, pa mi jo zdaj na stara leta ljubeznivo prinesel prijatelj, s katerim sva imela v otroških letih isti »literarni okus«. Moram reči, da mi je še danes všeč. Nekatere knjige, ki so ti v otroštvu veliko pomenile, ti ostanejo pri srcu vse življenje. O tem sem se prepričala, ko sem na dražbi starih knjig komaj iztržila »za težke denarje« meni tako ljubo *Kresno noč na Kukovi gori* Viktorja Pirnata. Rada sem imela tudi zgodbe, ki so se mi zdele resnične, na primer islandsko knjigo *Nonni*. Mislim, da si zato že danes želim videti Islandijo. Sicer so se mi takrat tudi pustolovske knjige zdele resnične in dala bi roko v ogenj, da je Karl May vse to sam doživel. Pri srcu so mi bili tudi Sienkiewiczovi zgodovinski romani *Quo vadis*, *Z ognjem in mečem*, *Potop*, *Mali vitez*, *Križarji*. Iz njih sem se pa res naučila tudi nekaj zgodovine in njim se moram zahvaliti, da mi zgodovina nikoli ni bila samo šolska snov, ampak živa preteklost.

Kako ste v otroštvu in najstniških letih doživljali poezijo? Takrat je bilo naše mladinsko pesništvo predvsem v senci poetike Otona Župančiča. Ste brali tudi pesmi za odrasle?

Dokler še nisem znala brati, je bil na vrsti Stritar, tega je imela rada moja mama. Z znanjem branja je prišla svoboda in s police sem jemala Župančiča, Prešerna, Gradnika, Puškina. Seveda pesmi nisem razumela, razumela sem pa lepoto, ki jo je znal pesnik naslikati v kakšnem posameznem verz. Tiste najlepše sem znala na pamet, samo verze seveda, na primer: »Na jasnem nebu mila luna sveti« ali: »... še ribice vesele se žalostno drže« ali pa: »Zemlja zelenino dviga, nad teboj jo v loke boči«. Že zgodaj pa sem se naučila, da je smešno, če otrok kaj takega pove na glas. Potem je bilo tudi s pesmimi tako kot z Davidom Copperfieldom, starejša kot sem bila, več sem razumela. Da pa

moraš pesmi brati potihem in sam zase, pa mislim še danes.

Zelo priljubljene so vaše lutkovne igre. Kdaj ste se prvič srečali z dramatiko? Je bila to lutkovna igra ali igra z živimi igralci na gledališkem odru?

Oh, moje lutkovne igre so bile bolj poskusi, pred odrom imam velik strah in spoštovanje. Z njim sem se srečala prvič v Drami, gledala sem igro *Petrčkove poslednje sanje*. O njej ne vem nič drugega več, kot da se mi je zdelo prekrasna. V lutkovno gledališče sem začela zahajati sama, že kar precej »v letih«. In ker takrat za petnajstletno dekle v očeh vrstnikov ni bilo ravno spodobno, da hodi gledat lutke, sem si sposodila fantička od družine, ki je stanovala pri nas. Užitek je bil dvojen: lutke so bile čarobne, komentarji Jožeta in Borisa pa so ponavadi zadeli žebljico na glavico. Še danes mi je v veliko veselje povabiti kakšnega otroka na predstavo ali pa z njim gledati televizijo.

S scenariji za otroške TV oddaje že dolgo uspešno sodelujete z mladinsko redakcijo slovenske nacionalne televizije. Kaj vas je spodbudilo in kaj vas še spodbuja k tovrstnemu ustvarjalnemu delu? Vas privlačijo novi mediji?

O novih medijih sem si mislila podobno kot Valentin Vodnik o novem letu: »... ga mislim pregledat, ob letu povedat, kako je kaj b'lo.« Ko so me povabili k sodelovanju, sem z veseljem rekla hvala in šla pogledat, kaj bo. Iz tega obiska se je izcimilo večletno sodelovanje, naletela sem na ekipo, ki mi je »dala krila«. Od te skupine bistrh, duhovitih in delavnih mladih ljudi sem se veliko naučila, pa ne samo o tem, kako se naredi oddaja. Sodelovanje z njimi je eno mojih prijetnejših doživetij zadnjih let.

Ste tudi prevajalka. S katerim prevodom iz mladinske književnosti ste imeli največ težav?

Pri prevajanju težave vedno so in so bile različne. Pri pravljičah in slikanicah je potrebno paziti, ne samo da se lepo bere, ampak da se lahko tudi gladko in živo pove. Če zgodbe nisem poznala, je nisem prebrala naprej, ampak sem sproti prevajala, ker pri prvem branju več doživiš in laže najdeš ustrezne besede. Vsako pravljičico sem tudi ničkolikokrat na glas prebrala, po možnosti tudi povedala. Pri Grimmu, ki ima 800 strani, je to kar precej časa trajalo. K sreči me urednik ni priganjal in sem imela čas. Pri Grimmu me je begalo, da so na primer smrt ali pa lisica v nemščini moškega spola, kar malo spremeni občutje. Zakaj se Slovanom zdi smrt ženska, Germanom pa možakar, je seveda zanimivo vprašanje. In kaj storiti s pravljičami v dialektu? Potem so tu še težave z imeni. Veliko sem brskala po *Leksikonu imen* Janeza Kebra. Kako bi našla pravo ime za Die kluge Else? Mogoče Špela? Pa sem prebrala: »Špelca, Špela pomeni mlado navihano dekle ... v zvezi s tem omenimo knjigo Polonce Kovač.« No, in tako je die kluge Else ostala brihtna Špela, če me že Leksikon imen citira. Ali pa duhovita imena. Horrid Henry, moj Grozni Gašper je imel trumo prijateljev in tudi učiteljico Miss Battle-Axe, po naše gospodično Macolo. S temi imeni sem si kar precej razbijala glavo. Nekateri prevodi, bolj prav rečeno priredbe, so se posrečili, drugi spet ne. Tako kot pri seriji *Droles de petites Betes*, po naše Drobizki. Ampak prevajanje je zelo lepo delo. Od mojih prevodov pa mi je skorajda najljubši *Dnevnik Ane Frank*.

Za katere med danes že prevedenimi deli iz mednarodnega mladinskega literarnega prostora bi bili v mladosti kot bralka hvaležni, ko bi vam bila že takrat dostopna v slovenščini?

Teh je pa veliko. Predvsem ljubeznivi *Mumini* Tove Janson, tako miroljubni in samosvoji v njihovem razburljivem svetu. Pozabiti seveda ne smem na *Medveda*

Puja, ki sem ga prvič brala med pustimi in obveznimi predavanji predvojaške vzgoje na univerzi. Jasno tudi *Veter v vrbju* Kenetha Grahama in *Vodovnikova vesina* Richarda Adamsa, ki ju danes jemljem v roke kot zanesljivo zdravilo zoper potrtost. Oh, pa Čehi! Čapkova *O kužku in mucu*, *Maček Mikež* Josefa Lade in Aškenazijevo *Potovanje pravega palčka*. Vesela sem, da je današnjim otrokom vse to na razpolago. Pa tudi Zlata ptica, zbirka najlepših ljudskih pravljič z vsega sveta, ki še vedno izhaja pri vaši založbi. To je spoštovanja vreden projekt, ki ga je začela Kristina Brenkova.

Leta 2000 ste prejeli večernico; to je nagrada za najboljše izvorno slovensko mladinsko delo preteklega leta. Prejeli ste jo za pripoved Kaja in njena družina. Za katero svoje dosedanje delo pa bi se s tem uglednim odličjem nagradili sami?

Ko zapustijo avtorja, imajo tudi knjige svoje življenje, nekatere dolgo, nekatere kratko. Nekatero med njimi dobijo celo nagrado, tako kot tudi kakšen človek postane zvezdnik. Si je mogel Dickens misliti, da bo čez več kot sto let, čisto na drugem koncu sveta med rogovilami vrbe David Copperfield zelo intenzivno živel? Ne vem za gotovo, ampak mislim, da v Dickensovih časih te vrste nagrad sploh še ni bilo. In Andersenovih prevodov je bilo samo v Rusiji več kot šest milijonov, čeprav ni bil »državni umetnik«. Vse moje zgodbe so mi ljube, z vsako od njih je zezan spomin na povod za njeno nastajanje, trud in veselje, s katerim sem skušala naslikati, kar sem videla in domislila. Potem pa so šle vsaka s svojo pot, na kateri z mano niso imele več zveze. Veselilo bi me, če bi katera med njimi razveselila tudi koga drugega. In včasih ujamem govornico, da tako tudi je. Med njimi je Kaja postala zvezdnik.

*Z avtorico se je pogovarjala
Marjana Kobe*